

Bicske, 1903. szeptember 24. – Budapest, 1983. december 4.

Apja csizmadia kisiparos volt. Hat elemit és cipészipari szakiskolát végzett. Tizenkét éves korában édesapja munkahelyén kezdte az inaséveit. 1922-ben segédként szabadult, a Korondi-féle cipőgyárban helyezkedett el cipészként. Belépett a bőrsők szakszervezetébe, majd 1922-ben a Magyarországi Szociáldemokrata Pártba. 1923-tól az illegális kommunista párt tagja. 1925-ben a Vági-féle Magyarországi Szocialista Munkáspárt egyik szervezője. 1925 szeptemberében Bécsben részt vett egy pártmunkástanfolyamon. Még ebben a hónapban letartóztatták, 1926 júliusában az állam és a társadalom erőszakos felforgatására irányuló tevékenység címén huszonkét hónap fogházra ítélték. 1927 júliusában szabadult, a Biermann-féle cipőgyárban kapott munkát. 1928 legelején bekerült a KMP északi területi bizottságába, de 1929 júniusában ismét lebukott. 1930 decemberében ítélték el jogerősen, másfél év fogházat kapott, a vizsgálati fogságot betudva még decemberben kiengedték. Egy Népszínház utcai cipőüzemben helyezkedett el. 1931-ben Fürst Sándorral együtt megbízást kapott a Komintern Titkárságától, hogy szervezzék újra az illegális kommunista párt irányító testületeit. Mivel a rendőrség már jól ismerte, hamis papírokkal élt. 1931 nyarán, az újabb nagy letartóztatási hullám idején leváltották, és egy évre tapasztalatszerzésre Moszkvába rendelték. Elvégezte a Nemzetközi Lenin Iskolát. 1932 májusában, a KMP KB bécsi ülésén a testület tagjává választották. Hazatérése után letartóztatták, júliusban kommunista mozgalomban való részvételért másfél év fogházra ítélték. Börtönben volt, amikor ítéletét másodfokon három év nyolc hónapra emelték; 1934 júniusában szabadult. Szülőfaluját jelölték ki számára kényszerlakhelyül, de Budapesten maradt, egy angyalföldi cipőgyárban helyezkedett el. 1939-ben a Tátra utcai Nizza Cipőkülönlegességek Gyárába ment dolgozni. 1941 májusában hamis névhasználatért ismét lefogták, Kistarcsára, majd Nagykanizsára internálták. 1943 nyarán szabadult, visszatért a fővárosba, ezúttal a Ládi-féle cipőgyárban kapott munkát. A német megszállás után újra internálták, szeptemberben szabadult. Bevonták a kommunista párt hazai szárnya központi bizottságába. Részt vett a kőbányai és más fegyveres ellenállási sejtek szervezésében és irányításában, akcióik során nyilas pártházakat és a német megszálló alakulatok bázisait támadták. 1945. január 19-től a Budapesten megalakított központi bizottság tagja, 1945. február 22-én az egyesített központi vezetőségben is helyet kapott. 1945-1946-ban a káderosztály vezetője, majd 1945. május

20-tól 1946. szeptember 28-ig a politikai bizottság tagja. 1946 szeptemberétől 1956-ig az MKP, illetve az MDP Központi Ellenőrző Bizottságának az elnöke. 1945. április 2-án a budapesti választói nagygyűlésen bekerült az Ideiglenes Nemzetgyűlésbe. Az 1945. november 4-i nemzetgyűlési és az 1947. augusztus 31-i országgyűlési választásokon a nagy-budapesti választókerületben mandátumhoz jutott. 1945-től 1949-ig a törvényhozás jegyzője volt. 1949. május 15-étől 1967. évi nyugdíjazásáig a Magyar Függetlenségi Népfront illetve a Hazafias Népfront Zala megyei listáján lett országgyűlési képviselő. A budapesti várospolitikában is részt vett, 1945 elején a Budapesti Nemzeti Bizottság tagja, 1945 és 1949 között helyet kapott a fővárosi törvényhatósági bizottságban, 1948-ban annak alelnöke. 1949–1952 között elvégezte a Zrínyi Miklós Katonai Akadémiát. 1949. május 30-tól ismét átvette a KV káderosztályának a vezetését. A KV 1950. május 31-i ülésén felmentették, és beválasztották a

szervezőbizottságba. 1951-ben, az MDP második kongresszusán újra bekerült a politikai bizottságba. 1951. áprilisában Farkas Mihály és Kovács István mellett tagja volt annak a testületnek, amely a politikai bizottság megbízásából a letartóztatott Kádár János és Kállai Gyula ügyében a nyomozást irányította. 1949. augusztus 23. és 1951. május 15. között az Elnöki Tanács helyettes elnöke. Ezután 1951. május 12-én kinevezték külügyminiszterré, majd 1952. november 14-től 1953. július 4-ig a Minisztertanács elnökhelyettese. Az MDP Központi Vezetősége 1953. június 27-28-i plénuma után kikerült a politikai bizottságból, a szervezőbizottság megszűnt, de KEB-elnökségét megtarthatta. Az 1956. július 18–21-i központi vezetőségi ülésen harmadszor is a politikai bizottság tagja lett. 1956. október 28-tól – miután az MDP Központi Vezetősége beszüntette a tevékenységét – a hattagú pártelnökség tagja lett, az új kommunista párt, az MSZMP megalakításából azonban kihagyták. 1956. november 2-án Apró Antal, Marosán György és Nógrádi Sándor társaságában az ellenkormányt szervező szovjetek a tököli katonai repülőtérre vitték. Innen katonai repülőgéppel Szolnokra szállították. Az időközben a Szovjetunióból visszatért Kádár Jánossal együtt november 7-én érkezett Budapestre. Az MSZMP Ideiglenes Intézőbizottsága, majd a PB tagja. Az új vezetés képviselőjeként november 27-én ő tartotta az első országos aktívaértekezletet a párt szervezéséről az Akadémia utcai központban; a gyors pártépítés, az állami-hatalmi szervezetek helyreállítása, a politikai restauráció híve volt. Az MSZMP KB 1957. február 26-i ülésén a KB titkárává választották, és tagja lett az ekkor visszaállított központi titkárságnak. A párt szervezésével nehezen boldogult, ezért a szintén fontos központi állami testületek hivatali életének az újraindításával bízták meg. 1957. május 9-től ismét az Elnöki Tanács tagja, 1958. november 26-tól másodszor is helyettes elnöke, majd 1961. október 7-től 1967. április 14-i nyugdíjazásáig az államfői testület titkára. A konszolidációval párton belüli karrierje megtört. A központi bizottság 1961. szeptemberi ülésén felmentették KB-titkári tisztéből; a politikai bizottságból az 1962. augusztusi plénumon hívták vissza. A központi bizottságnak élete végéig a tagja maradt. 1967. május 6-tól haláláig a SZOT alelnöke. 1970-től a Magyar Szolidaritási Bizottság alelnöke volt.